

CITY PROMENADE

STADSCENTRUM, HISTORISCHE
STAD, FORTIFICATIES EN
BELANGRIJKSTE MONUMENTEN

luxembourg

mijn stad • ma ville • meng stad

DE GESCHIEDENIS IN VOLGELVLUCHT

De Ardense graaf Siegfried bouwde in 963 een kasteel op de Bock-rots en legde daarmee de grondslag voor de stad Luxemburg. Binnen een eenvoudige verdedigingsmuur werden nabij de Sint Michaelskerk de eerste markten gehouden.

In de loop der eeuwen werden aan de westzijde nog twee verdedigingsgordels aangelegd. Aan de andere zijden vormden de rotsen langs het dal van de Alzette en de Pétrusse een natuurlijke beveiliging. Deze sterke verdedigingswerken konden echter niet voorkomen dat de Bourgondiërs de stad in 1443 bij verrassing innamen. Ook nadien behield de stad haar strategisch belangrijke positie op het Europese schaakbord.

Meer dan vier eeuwen lang bouwden de beste ingenieurs van Bourgondië, Spanje, Frankrijk, Oostenrijk en de toenmalige Duitse Bond de stad uit tot een van de sterkste vestingen van Europa, het "Gibraltar van het Noorden". De vesting had drie verdedigingsgordels waarvan de binnenste bestond uit bastions, de tweede uit vijftien forten en de derde uit negen buitenforten. Deze verdedigingsgordels waren uitgehouwen in de rots, evenals de kazematten, een ondergronds gangenstelsel

met een lengte van 23 km en meer dan 40 000 m² bomvrije ruimten. Daarin bevonden zich behalve de gevechtsposten en verblijven voor duizenden soldaten ook complete werken opslagplaatsen, keukens, bakkerijen, een slachthuis, etc.

De vestingwerken hadden een oppervlakte van 180 ha terwijl de boven- en benedenstad samen slechts 120 ha besloegen. Op grond van het op 11 mei 1867 tussen de grootmachten gesloten Verdrag van Londen werd de vesting ontmanteld, zodat daarvan slechts 10 % bewaard is gebleven. De resterende bolwerken en de oude stad zijn wereldberoemd en sinds 1994 onderdeel van de UNESCO-werelderfgoedlijst.

Stadswandeling "City Promenade"

① **Place Guillaume II:** genoemd naar Willem II, Koning der Nederlanden en Groothertog van Luxemburg. (kantoor van het Luxembourg City Tourist Office). ② **Stadshuis:** tussen 1830 en 1838 in neoklassieke stijl gebouwd. Vroeger stond hier een Franciscanenklooster. ③ **Michel Rodange monument, "De Fiischen"** genaamd, ter ere van de befaamde Luxemburgse schrijver (1827-1876). ④ **Ruiterstandbeeld van Willem II (Mercié 1884):** opgericht ter ere van Koning-Groothertog Willem II van Oranje-Nassau, die regeerde van 1840 tot 1849 en Luxemburg zijn eerste grondwet gaf.

Naar rue du Fossé en rue de la Reine vervolgen.

⑤ **Groothertogelijk paleis:** het oudste deel (1572) bevindt zich tussen de beide torens en is opgetrokken in renaissancestijl; rechts daarvan de Waag, oorspronkelijk in 1741-43 gebouwd in barokstijl, echter 1891 verbouwd in renaissancestijl. 1992-1995 ingrijpend gerestaureerd. ⑥ **Huis van afgevaardigden:** 1859 naast het paleis gebouwd.

Verder langs het paleis, links naar de rue du Curé.

⑦ **Cercle Cité:** een overheidsgebouw, "Cercle", met verschillende feestzalen, verbonden met het "Le Cité" via een brug. ⑧ **Place d'Armes:** de salon van de hoofdstad, voltooid in 1671 en gerestaureerd in 1986.

18

19

19

20

9 **Dicks-Lentz monument:** opgericht in 1903 ter ere van de Luxemburgse dichters Dicks en Lentz.

Verder langs het plein naar de rue Chimay en de boulevard Roosevelt.

10 **Place de la Constitution:** op de fundamenten van het vroegere Beck-bastion (1664,1685). Uitzicht op het dal van de Pétrusse en de Adolfsbrug. 11 **Herdenkingsmonument "Gëlle Fra":** opgericht in 1923 ter herdenking van de Luxemburgse soldaten die stierven tijdens de twee wereldoorlogen en de oorlog van Korea, thans het symbool voor vrijheid en verzet. 12 **Pétrussekazemat-ten:** ondergronds gangenstelsel, gebouwd tijdens de Spaanse, Franse en Oostenrijkse onafhankelijkheid.

Verder langs de boulevard Roosevelt.

13 **Nationale Bibliotheek** (sinds 1970), voormalig jezuïetencollege (1606-1611). 14 **O.L.-Vrouwekathedraal** (1613): laatgotisch met een aantal elementen en versieringen in renaissancestijl, in 1870 tot kathedraal verheven; het koor dateert uit 1935.

Vervolgens eerste straat links, rue de la Congrégation.

15 **Kongregationskerk:** (1739-1742), met prachtig barokportaal, protestantse kerk.

16 Place de Clairefontaine: in het regeringscentrum, eind 80er jaren vernieuwd. **17 Standbeeld Groothertogin Charlotte:** door de Parijse beeldhouwer Jean Cardot ontworpen ter ere van Groothertogin Charlotte (1896-1985).

Verder via de rue du Saint-Esprit naar de chemin de la Corniche.

XS Korter alternatief:

Vanaf de rue du Saint-Esprit naar het Plateau du Saint-Esprit met uitzicht op de nieuwe Cité Judiciaire, het Luxemburgs Ministerie van Justitie, en met de lift naar de benedenstad Grund. Beneden rechtsaf via de rue Saint-Ulric in de richting van de Sint-Quirinus kapel **27**.

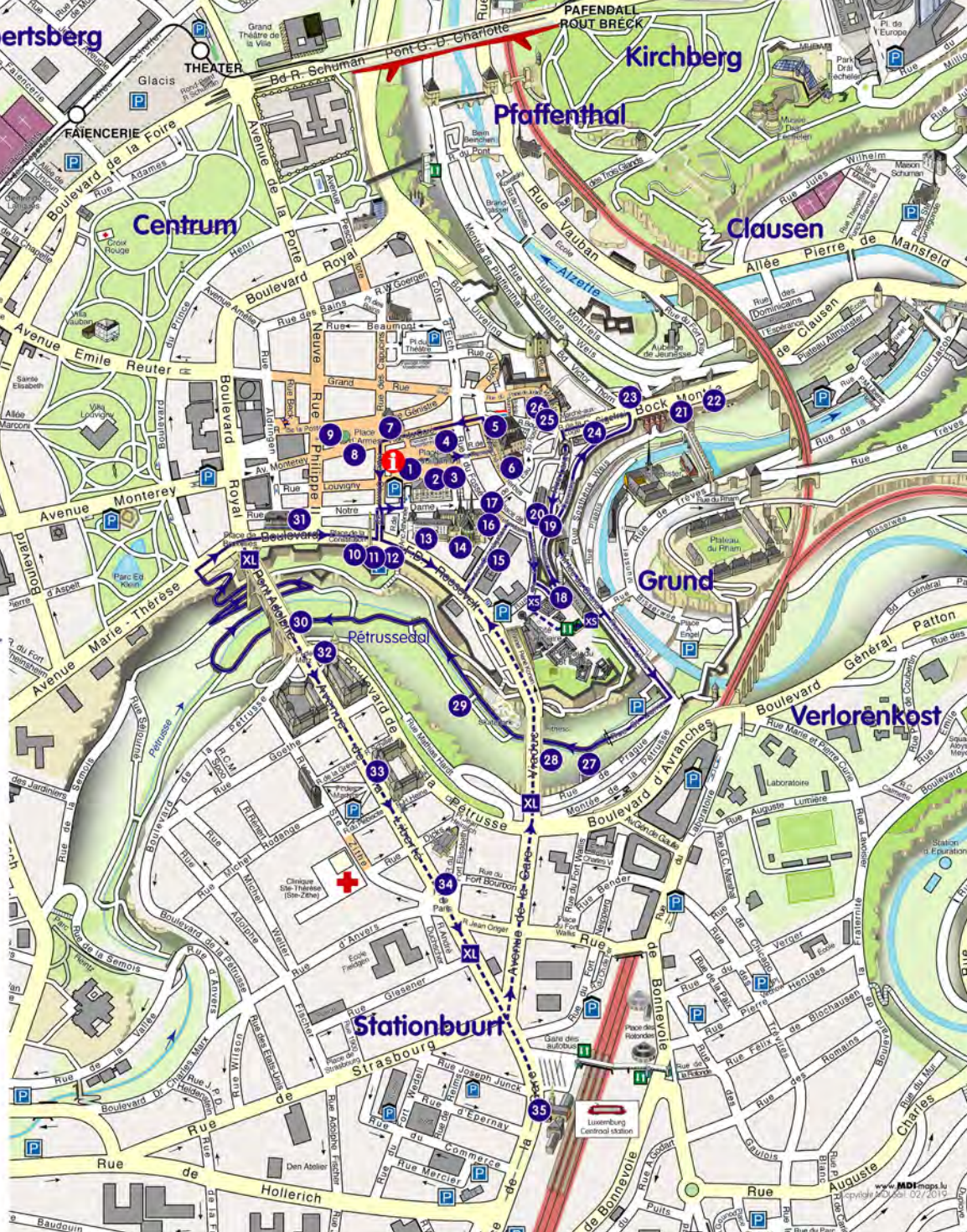
19 Staatsarchief: in 1967 ondergebracht in het oude Pruisische militaire ziekenhuis (1862).

Verder naar de chemin de la Corniche.

19 Corniche: het "mooiste balkon van Europa" met uitzicht op de indrukwekkende citadel du Saint-Esprit met de "Cité Judiciaire" (2008), de benedenstad Grund met de Sint Janskerk, het Museum voor Natuurgeschiedenis, het cultureel centrum Neimënster (voormalige Abdij van Neumünster) en de rondweg "Wenzel".

- 1 Place Guillaume II
- 2 Stadhuis
- 3 Michel Rodange monument "De Fischen"
- 4 Ruitersandbeeld van Willem II
- 5 Groothertogelijk paleis
- 6 Huis van afgevaardigden
- 7 Cercle Cité
- 8 Place d'Armes
- 9 Dicks-Lentz monument
- 10 Place de la Constitution
- 11 Herdenkingsmonument "Gëlle Fra"
- 12 Pétrussekazematten
- 13 Nationale Bibliotheek
- 14 O.L.-Vrouwekathedraal
- 15 Kongregationskerk
- 16 Place de Clairefontaine
- 17 Standbeeld Groothertogin Charlotte
- 18 Staatsarchief
- 19 Corniche
- 20 Lëtzebuerg City Museum
- 21 Bock-rots
- 22 Bockkazematten
- 23 Goethe-monument
- 24 Sint-Michaëlskerk
- 25 Marché-aux-Poissons
- 26 Nationaal Museum voor Geschiedenis en Kunst
- 27 Sint-Quirinus kapel
- 28 Viaduct / Passerelle
- 29 Pétrussedal
- 30 Adolfsbrug
- 31 Casino Luxembourg - Forum d'art contemporain
- 32 Place de Metz
- 33 19 Liberté, administratiekantoor van BCEE
- 34 Place de Paris
- 35 Centraal station

0 100 200 300 400 m

22

25

26

20 Lëtzebuerg City Museum: geeft een overzicht van de stedenbouwkundige en architectonische ontwikkeling van de stad Luxemburg sinds de stichting in 963.

Verder via de chemin de la Corniche.

21 Bock-rots: de bakermat van de stad, door de Slo brug (1735) verbonden met de stad. In en op de Bock-rots bevinden zich belangrijke overblijfselen van het oude kasteel van de graven en hertogen van Luxemburg; in 1963 omgebouwd tot monument ter ere van het duizendjarig bestaan van de stad. Uitzicht op het Europees centrum Kirchberg, de Philharmonie, het MUDAM (Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean), de voorsteden Grund, Clausen en Pfaffenthal, de torens van Vauban, de muur van Wenceslas, het cultureel centrum Neimënster, het Rhamplateau met de kazernes van Vauban (1685) en de halfronde torens van de muur van Wenceslas (omstreeks 1390). Links daarvan het kruitmagazijn van het fort Rubamprèz (1847), de schans van het fort Rumigny (Vauban, 1688) met daarachter het Nationaal sportinstituut en boven op het plateau het fort Dumoulin (1836). Startpunt van de twee mooie culturele rondwandelingen "Wenzel" en "Vauban" op de wallen van de burcht.

22 Bockkazematten en archeologische crypte: ondergrondse vestingwerken uit de Oostenrijkse tijd (1745/46). De oorsprong van de stad is te zien in de archeologische crypte, een voorportaal van de kazematten. **23 Goethe-monument:** ter herdenking aan het bezoek van Goethe aan Luxemburg in 1792.

Langs de Raad van State (met arcaden) naar de Marché-aux-Poissons.

24 Sint Michaelskerk (987): de oudste kerk van de stad. **25 Marché-aux-Poissons:** historisch centrum van de oude stad op een kruising van twee Romeinse heerwegen. **26 Nationaal Museum voor Geschiedenis en Kunst:** in meer dan 120 zalen zijn voorwerpen tentoongesteld die getuigen van de geschiedenis van stad en land.

Langs de rue Large naar beneden in de richting van de voorstad Grund.

XS Korter alternatief:

Langs de rue Large naar beneden en dan rechtsaf de kleine tunnel in. Hier bevindt zich de lift die u terugbrengt naar het Plateau du Saint-Esprit in de bovenstad.

Voor de het vervolg van de wandeling rechtuit door de rue Saint-Ulric met, evenals elders in deze wijk, interessante voorbeelden van stadssanering, bijv. de oude gevangenis (1807).

33

32

34

Na de brug over de Pétrusse de eerste weg rechts, de rue Saint Quirin.

27 Sint-Quirinus kapel: oud heiligdom (prehistorie en 14 de eeuw).

Doorlopen onder het viaduct.

28 Viaduct/Passerelle, aangeduide oude brug met 24 bogen (1859-1861).

29 Pétrussedal: vormt de scheiding tussen de bovenstad en het Plateau Bourbon, rechts de bastions Louis (1685) en Beck (1644, 1685).

Verder door het dal onder Adolfsbrug.

30 Adolfsbrug: gold bij de bouw (1900-1903) als de grootste stenen boogbrug ter wereld (spanwijdte 85 m), werd recent gerenoveerd en met een aparte fietsbrug uitgebreid.

Langs een kronkelend weggetje naar de bovenstad.

Via de boulevard Roosevelt langs het **31 Casino Luxembourg – Forum d'art contemporain:** gebouwd in 1882, thans tentoonstellingsruimte voor moderne kunst.

Wanneer u uw wandeling wilt beëindigen, rechtdoor tot Place de la Constitution en dan linksaf via rue Chimay en rechts naar de rue Notre-Dame. Via de trappen terug naar het vertrekpunt, Place Guillaume II.

XL Mogelijke uitbreiding:

Wanneer u ook de stationsbuurt wilt ontdekken, wandel over de Adolfsbrug.

32 Place de Metz, met de staatsbank en -spaarkas BCEE "Banque et Caisse d'Épargne de l'État" (1913).

Verder op avenue de la Liberté.

33 19 Liberté, administratiekantoor van BCEE (1922): oorspronkelijk bestuurszetel van de Luxemburgse staalfabriek ARBED, later van ArcelorMittal, het grootste staalconcern. Heden administratie-kantoor van de Staatsbank en -spaarkas BCEE. **34 Place de Paris**: sinds 1986 voetgangerszone. **35 Centraal station** (1907-1913): sinds 2007 kopstation van de sneltrein TGV-Est.

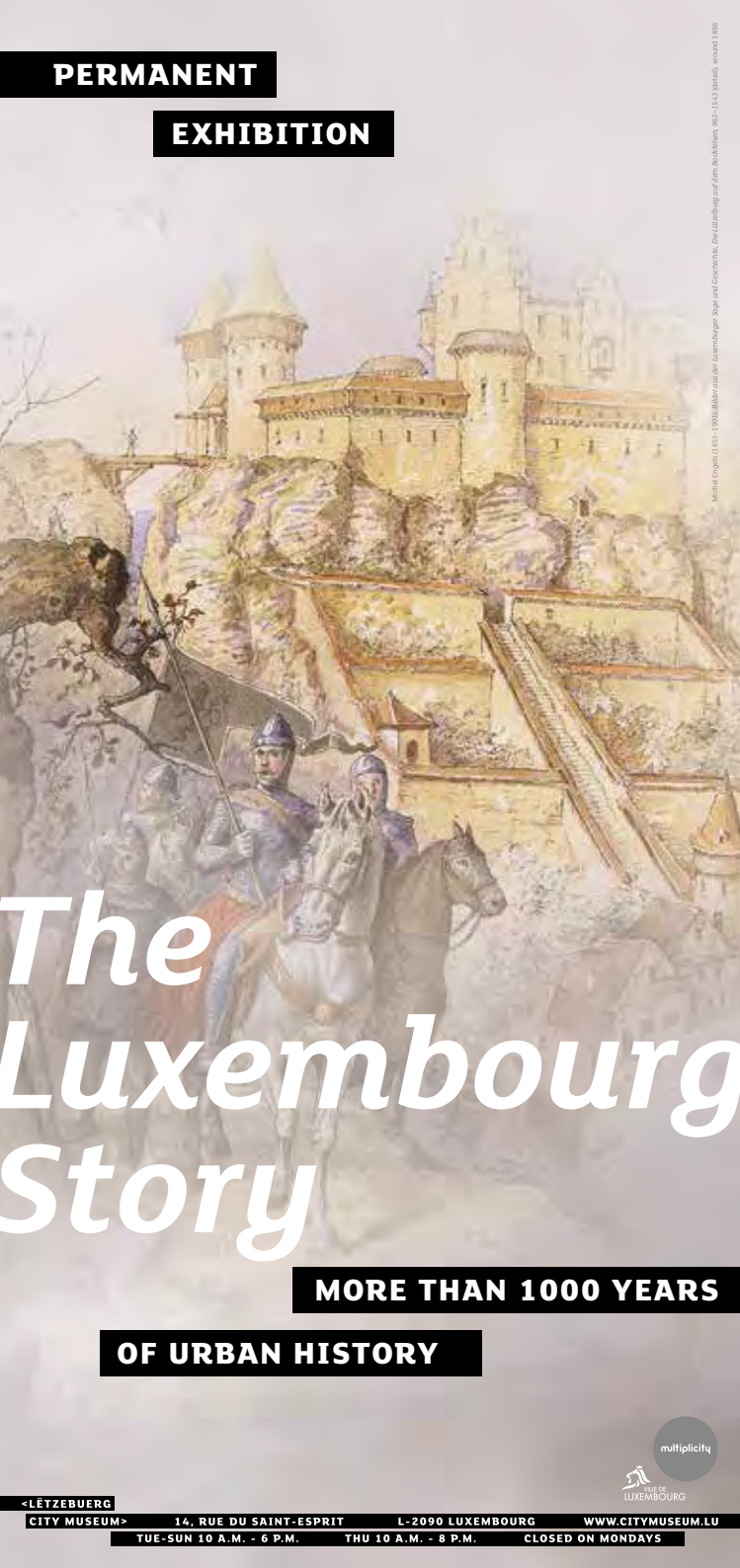
Terug naar het centrum via avenue de la Gare. Ga links over het viaduct.

Uitzicht op het Monument National de la Solidarité, opgericht ter nagedachtenis aan de in de Tweede Wereldoorlog gevallen en ter herinnering aan het verzet en de solidariteit tegen de bezetting door de Nazis.

An de Place de la Constitution rechts via rue Chimay en rechts naar de rue Notre-Dame. Via de trappen terug naar het vertrekpunt, Place Guillaume II.

PERMANENT

EXHIBITION

The Luxembourg Story

MORE THAN 1000 YEARS

OF URBAN HISTORY

<LÉTZEBUERG

CITY MUSEUM>

14, RUE DU SAINT-ESPRIT

L-2090 LUXEMBOURG

WWW.CITYMUSEUM.LU

TUE-SUN 10 A.M. - 6 P.M.

THU 10 A.M. - 8 P.M.

CLOSED ON MONDAYS

 **GRAND-DUCHÉ
LUXEMBOURG**

multiplicity

Michiel Engels (1851 - 1901): Bilder aus der Luxemburger Sage und Geschichte. Die Lützelburg auf dem Bockstein, 963 - 1543 (Detail, around 1886)

luxembourg

city tourist office

30, place Guillaume II
L-1648 Luxembourg
Tel.: (+352) 22 28 09
touristinfo@lcto.lu
www.luxembourg-city.com

STADSWANDELING CITY PROMENADE

Hoogtepunten	De mooiste attracties en panoramische vergezichten van het stadscentrum, de oude stad, de vestingwerken en de stationswijk.
Bezoek	Te voet.
Duur	2 uur, 4 km. Uitbreiding met de buurt rondom het treinstation: 2 km.
Regelmatige stadswandelingen Informatie	Informatie: Luxembourg City Tourist Office 30 place Guillaume II L-1648 Luxembourg Tel.: (+352) 22 28 09 www.luxembourg-city.com Boeking en tickets op www.luxembourg-city.com
Rondleidingen op aanvraag	1 guide for maximaal 25 personen. Reservering & informatie: Luxembourg City Tourist Office, tel.: (+352) 4796-2709, guides@lcto.lu, www.luxembourg-city.com